Vyhodnocení dotazníku k podpoře náboru mladých učitelů do Karlovarského kraje bylo zpracováno v rámci projektu MAP Karlovarsko II (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008557).

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Vyhodnocení dotazníku k podpoře náboru mladých učitelů do Karlovarského kraje

Potřeba zjistit názory ředitelů škol k možnostem podpory náboru mladých učitelů do Karlovarského kraje vzešla z diskuze na rozšířeném jednání pracovní skupiny Financování projektu MAP Karlovarsko II dne 24. 3. 2021. Tohoto jednání se účastnili zástupci MŠMT a byla mimo jiné diskutována otázka, zda náborový příspěvek je nejvhodnější formou motivace učitelů k práci na školách v Karlovarském kraji. Náborový příspěvek je navržen ve Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+ jako specifické opatření pro Karlovarský kraj.

Žádost o vyplnění dotazníku byla ředitelům základních, mateřských a základních uměleckých škol zaslána prostřednictvím místních akčních plánů realizovaných na území Karlovarského kraje. Dotazník bylo možno vyplňovat od 21. 4. 2021 do 31. 5. 2021.

Údaje o respondentech dotazníku

Dotazník vyplnilo celkem 42 respondentů. Z toho 24 ředitelů[1] základních škol, 11 ředitelů sloučených škol (sloučená ZŠ a MŠ, příp. ZUŠ), 4 ředitelů základních uměleckých škol a 3 ředitelé mateřských škol.

Z hlediska velikosti škol bylo 18 respondentů řediteli školy nad 300 žáků, 13 ředitelů vede školu do 100 žáků a 11 ředitelů má školu s počtem žáků mezi 100 až 300. Nejvíce odpovědí přišlo od ředitelů škol v největších (okresních) městech, 20 respondentů vede školu v Karlových Varech, Chebu nebo Sokolově. 4 ředitelé uvedli, že jejich škola se nachází v Aši, Mariánských Lázních, Kraslicích či Ostrově (tedy v dalších obcích s rozšířenou působností kromě výše uvedených tří největších měst), 18 respondentů řídí školu v jiných sídlech v rámci Karlovarského kraje.

Vyhodnocení odpovědí

Otázky se týkaly zkušeností ředitelů škol s nějakou formou podpory pro začínající učitele a zjišťování jejich názorů na nejvhodnější způsob motivace a podpory.

Otázka: Máte jako ředitel/ředitelka školy již pozitivní zkušenost se získáním nového pedagoga prostřednictvím nějakého náborového příspěvku či jiné formy motivace?

Vyhodnocení: Většina respondentů nemá (pozitivní) zkušenost s náborovým příspěvkem či jinou formou motivace, 32 ředitelů (76 %) uvedlo, že zkušenost nemá. Jedním respondentem mohlo být v dotazníku vybráno více odpovědí, vč. prostoru pro volnou odpověď, protože škola může mít zkušenosti s více různými způsoby motivace. Největší zkušenosti jsou se zajištěním služebního nájemního bytu od obce, to bylo uvedeno v 8 případech. Zkušenost s příspěvkem od zřizovatele školy byla uvedena 3krát. V jednom případě bylo uvedeno nadstandardní finanční ohodnocení zaměstnance ze strany školy jako zaměstnavatele. Rovněž jeden respondent uvedl finanční podporu ze strany školy pro dojíždějící pedagogy.

[1] Pod slovem ředitel uvažujeme ředitelky škol i ředitele škol.

Vyhodnocení dotazníku k podpoře náboru mladých učitelů do Karlovarského kraje bylo zpracováno v rámci projektu MAP Karlovarsko II (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008557).

Otázka: Byl motivační příspěvek využit při příchodu pedagoga, který do té doby učil v jiné škole v rámci Karlovarského kraje?

Vyhodnocení: Pouze ve 26 % odpovědí bylo uvedeno něco jiného než nevyužití příspěvku. 9 respondentů vybralo možnost, že pedagog, na kterého se vztahoval motivační příspěvek, přišel odjinud. Pouze 2 respondenti uvedli, že pedagoga získali z jiné školy v rámci Karlovarského kraje, tzv. „přetahování" z jedné školy na druhou neřeší celkovou situaci v regionu a může pomoci pouze konkrétní škole.

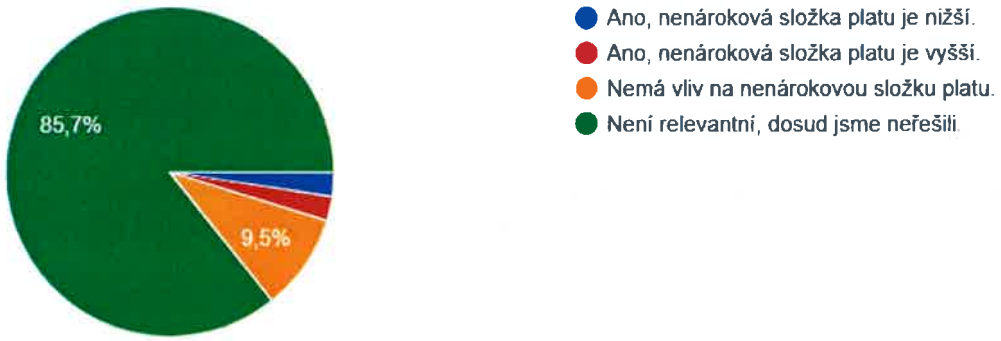

Otázka: Mělo (má) využití motivačního příspěvku vliv na výši nenárokové složky platu pedagoga?

Vyhodnocení: Rovněž v této otázce většina respondentů (36 odpovědí) uvedla, že to není relevantní, dosud toto neřešili. Ve 4 případech byla vybrána odpověď, že motivační příspěvek nemá vliv na nenárokovou složku platu pedagoga.

Jeden respondent uvedl, že nenároková složka je nižší. V tomto konkrétním případě přišel pedagog z jiné školy v rámci Karlovarského kraje. Zároveň tento respondent uvedl, že má zkušenost s motivací pedagogů formou nadstandardního finančního ohodnocení ze strany školy jako zaměstnavatele. Lze se tedy domnívat, že lepší finanční ohodnocení získaného pedagoga v tomto konkrétním případě proběhlo formou vyšší nárokové složky platu nebo odměnou apod.

Rovněž jedna odpověď je, že nenároková složka platu je vyšší. V tomto případě pedagog přišel odjinud než „přetáhnutím" z jiné školy v Karlovarském kraji.

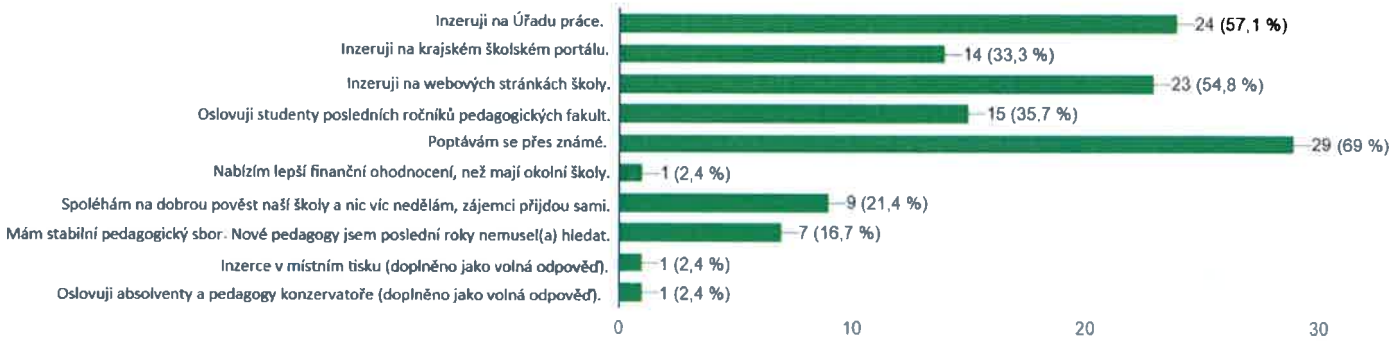

Vyhodnocení dotazníku k podpoře náboru mladých učitelů do Karlovarského kraje bylo zpracováno v rámci projektu MAP Karlovarsko II (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008557).

Otázka: Jaké činnosti vyvíjíte k získání nových členů pedagogického sboru?

Vyhodnocení: Na tuto otázku mohli respondenti vybrat více odpovědí a uvést také svoji vlastní odpověď. Zajímalo nás, co všechno ředitelé škol dělají pro to, aby získali pedagoga a zda spoléhají jen na jeden způsob komunikace s potenciálními zájemci o práci na své škole.

Průměrný počet zvolených činností, které ředitelé vyvíjí k získání nového pedagoga, jsou tři. Když potřebují ředitelé získat nového pedagoga, tak se nejčastěji poptávají přes známé, inzerují na Úřadu práce a inzerují na webu školy. Také často využívají inzerci na krajském školské portálu a oslovují studenty posledních ročníků pedagogických fakult. Finanční motivace spočívající v lepším finančním ohodnocení, než mají okolní školy, téměř není využívána na rozdíl od soukromé sféry zaměstnavatelů mimo školství. Tato možnost by pravděpodobně znamenala použití finančních zdrojů od zřizovatele na nadstandardní platy, neboť ředitel školy má daný objem finančních prostředků, které může použít na platy (vč. platů nepedagogických pracovníků).

V 9 případech byla uvedena jen jedna odpověď. Konkrétně se jedná o:

- Mám stabilní pedagogický sbor, nové pedagogy jsem poslední roky nemusel(a) hledat (4 respondenti). Tuto odpověď ovšem uvedli i někteří ředitelé, kteří vybrali z nabídky i jiné odpovědi. Dá se tedy usuzovat, že delší dobu nemuseli pedagoga hledat, ale pokud musí, tak zvolí některou z cest, kterou vedle této odpovědi také v dotazníku vybrali.
- Spoléhám na dobrou pověst školy a nic víc nedělám, zájemci přijdou sami (2 respondenti). Rovněž v zde platí to, že tuto odpověď zvolili i někteří ředitelé, kteří vybrali z nabídky zároveň i jiné možnosti. Kombinují tedy dobrou pověst školy (zájemci přijdou sami) s dalšími nástroji, třeba inzercí a poptáváním se přes známé.
- Oslovuji studenty posledních ročníků pedagogických fakult (2 respondenti).
- Poptávám se přes známé (1 respondent).

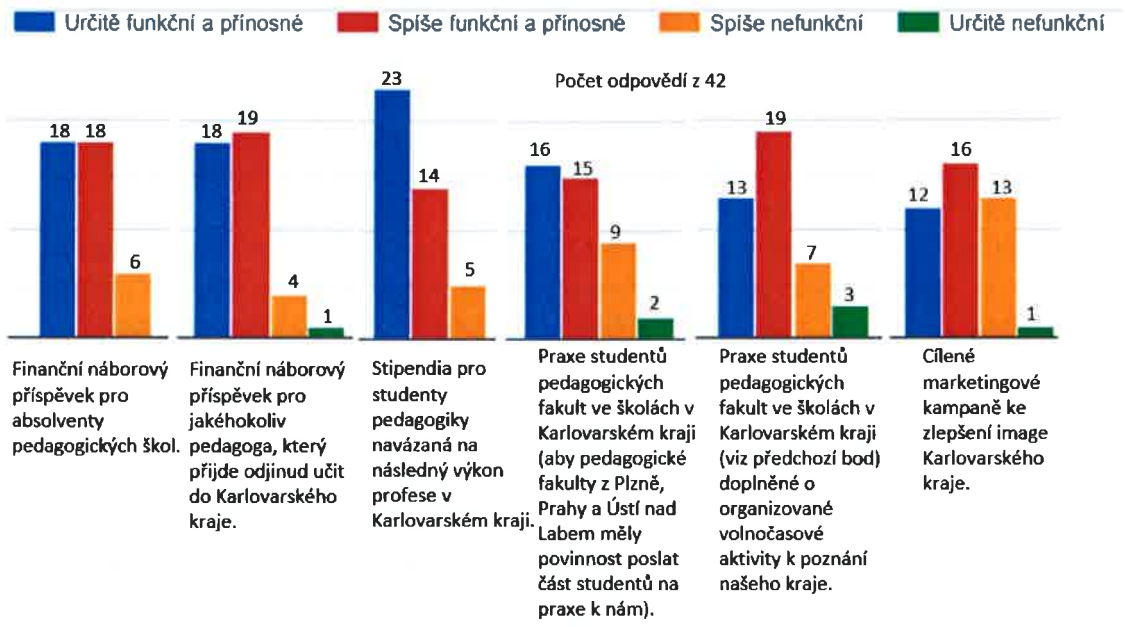
Z analýzy odpovědí nevyplynulo, že by mezi školami, jejichž ředitelé uvedli odpověď, že mají stabilní pedagogický sbor, byly nějaké typické společné znaky, např. velikost školy či lokalizace jen ve velkých městech.

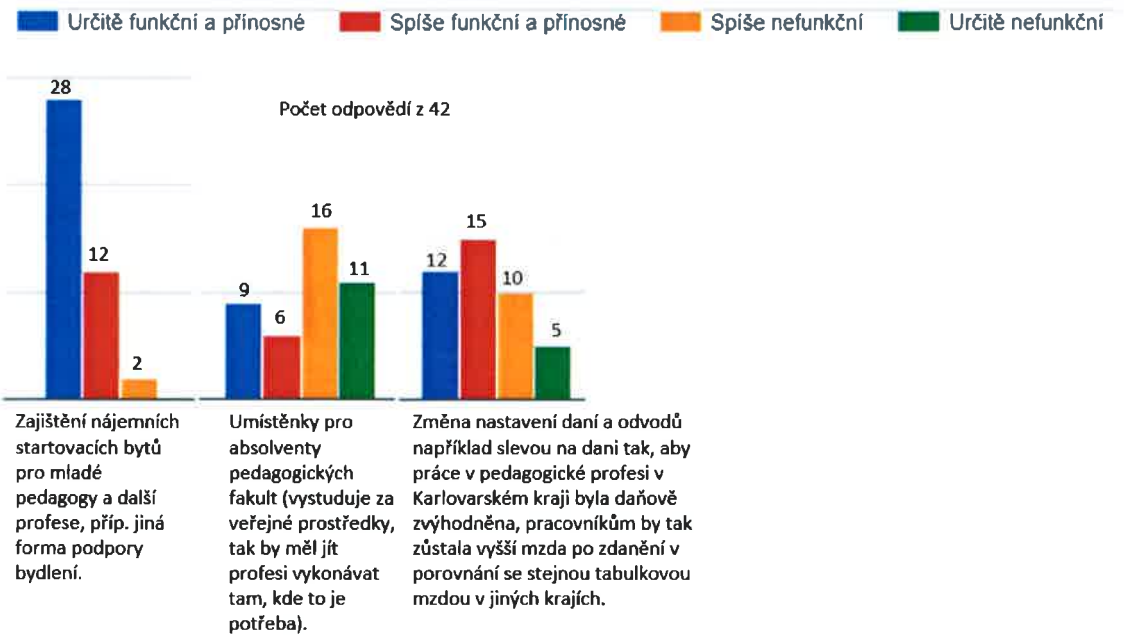
Otázka: Jaké formy podpory či motivace pro příchod nových pedagogů do Karlovarského kraje považuji za dlouhodobě funkční a přínosné?

Vyhodnocení: Zde nás zajímalo názor na různé formy podpory a motivace. Respondenti každou z předem nastavených možností hodnotili na škále: určitě funkční a přínosné, spíše funkční a přínosné, spíše nefunkční, určitě nefunkční. Respondenti byli upozorněni, že některé z přednastavených odpovědí jsou mimo možnosti ovlivnění ze strany MŠMT, ale zajímaly nás názory i na tyto možnosti,

Vyhodnocení dotazníku k podpoře náboru mladých učitelů do Karlovarského kraje bylo zpracováno v rámci projektu MAP Karlovarsko II (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008557).

neboť se i tyto návrhy objevují v různých debatách k problematice získání nových pedagogů do Karlovarského kraje.

Jako nejpřínosnější je hodnocen návrh na zajištění nájemních startovacích bytů. Tento návrh koresponduje rovněž z nejčastěji uváděnou pozitivní zkušeností, tedy se zajištěním bydlení jakožto formou motivace pro nově příchozího pedagoga, na což jsme se ptali v první zjišťovací otázce. Na druhém místě je návrh stipendií pro studenty pedagogiky, která by byla vázána na výkon profese v Karlovarském kraji. Také u ostatních návrhů (náborový příspěvek, praxe studentů, marketingové kampaně a změna odvodů a daní) převažuje pozitivní hodnocení nad negativním, přičemž více jsou jako funkční a přínosné vnímány náborové příspěvky a praxe studentů před marketingovou kampaní a změnou daní a odvodů. Negativně jako spíše nefunkční hodnotí respondenti jenom umístěnky.

Vyhodnocení dotazníku k podpoře náboru mladých učitelů do Karlovarského kraje bylo zpracováno v rámci projektu MAP Karlovarsko II (reg. č. CZ.02.3.68/0.0/0.0/17_047/0008557).

Otázka: Pokud by MŠMT zavedlo náborový příspěvek, kdy časově by měl být podle Vás vyplácen?

Vyhodnocení: 81 % respondentů si myslí, že je vhodné celou částku vyplatit hned po nástupu do zaměstnání a smluvně zavázat vracení při nedodržení počtu odpracovaných let. 19 % respondentů zvolilo možnost vyplatit v polovině povinně odpracované doby a smluvně zavázat vracení při nedodržení zbylého počtu odpracovaných let. Nikdo nevybral variantu proplacení příspěvku až po odpracování povinné doby.

Otázka: Měl by se náborový příspěvek či jiná forma podpory týkat nejen učitelů, ale i dalších pedagogů (školní psychologové, speciální pedagogové, sociální pedagogové apod.)?

Vyhodnocení: 86 % respondentů se domnívá, že ano. Jen 14 % respondentů zvolilo, že nemá být náborový příspěvek použit i pro další pedagogické profese.

Další postřehy respondentů

Poslední dvě otázky byly nepovinné a nabízely respondentům možnost volně se vyjádřit k tomu, zda náborový příspěvek tak, jak je popsán ve Strategii vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, bude či nebude fungovat.

V rámci dotazníku byla ve zkratce uvedena představa náborového příspěvku. „Představa MŠMT o náborovém příspěvku dle Strategie 2030+ je: Pro absolventy do 5 let od ukončení VŠ, plánováno je to na tři roky pro 100 nových učitelů, pro jednoho by byla podpora 100 tis. Kč. Podpora by byla formou dotačního programu MŠMT se spoluúčastí Karlovarského kraje. Příspěvek se týká výkonu profese v Karlovarském kraji."

Otázka: Podle mého názoru náborový příspěvek pro absolventy tak, jak je popsán ve Strategii 2030+, BUDE fungovat, protože...

Obdrželi jsme 23 odpovědí, ale často se opakovalo „nevím", tito respondenti pravděpodobně nepostřehli, že otázka je nepovinná. Zde uvádíme odpovědi, které obsahovaly jiné sdělení, než „nevím".

Někdo se chytí...

Má motivační charakter.

Částka může pro někoho být v daný čas dostačující.

Je to motivace.

Finanční stránka je silný motivační prostředek.

Začínající učitel bude mít finanční podporu ke kvalitnějšímu rodinnému zázemí, pokud dostane od zřizovatele, města Chebu, odpovídající byt k užívání.

Finanční motivace je pro rozhodování silná.

Jakákoliv podpora u nás funguje.

Bude vázán k místu zaměstnání. Časem získá i vztah k tomuto místu (př. manželství, partnerství). Náborový příspěvek pomůže k řešení bytové otázky.

Je to motivační finanční částka navíc.

Finance jsou pro mladé lidí motivační.

Přispěje ke zlepšení finanční situace po studiích.

Pouze do určité míry.

Každý do začátku potřebuje nějaké peníze a náš kraj je krásný.

Bude motivací při výběru místa + v kombinaci se služebním bytem.

Otázka: Podle mého názoru náborový příspěvek pro absolventy tak, jak je popsán ve Strategii 2030+, NEBUDE fungovat, protože...

Podobně jako u předchozí otázky uvádíme jen odpovědi, které obsahovaly jiné sdělení než „nevím".

Karlovarský kraj není pro mladé lidi atraktivní region. 10 0000 Kč je marginální částka, 30 0000 Kč by možná bylo pro mladé zajímavé a už by je to "nalomilo". Vy byste za 10 0000 Kč vyměnili život v Praze, Brně, Plzni... za Karlovy Vary, Sokolov či Cheb?

Co když ukončím činnost ne mojí vinnou, nezvládnu práci učitele...

Je to nereálné.

Zvýhodňuje určitou skupinu.

100 000 Kč není v dnešní době dostatečně motivační.

Důležitější jako motivace je dle mého propojení s praxí, absolventi zpravidla nejprve hledají uplatnění jinde, cestují. Stále platí, že uplatnění a finanční ohodnocení v jiných oblastech pro vysokoškolsky vzdělané absolventy zdaleka převyšuje náborové příspěvky.

Bude fungovat.

Pověst Karlovarského kraje –

Nejde jenom o příspěvek.

Na konci dotazníku byl volný prostor pro další sdělení.

Obdrželi jsme jen jedno sdělení:

Zvýšení platů pedagogů bude mít jistě pozitivní vliv na vnímání a přitažlivost profese. Bohužel tato skutečnost zapůsobí až v následných letech, kdy lze očekávat příliv dalších studentů do PF a následně do škol.